

Flora- en faunaonderzoek

W O O N P U N T ●

BTL

Advies

Wooncomplexen Hoensbroek, Heerlen en Geleen

COLOFON

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK Wooncomplexen Hoensbroek, Heerlen en Geleen

OPDRACHTNEMER	BTL Advies B.V. Stationsstraat 61 6181 AE Elsloo Postbus 576 6180 AB Elsloo T 046 43 60 850 E adviesstein@btl.nl
OPGESTELD DOOR	Dhr. W. van Vijfeijken
VRIJGEGEVEN DOOR	Dhr. N. Hulsbosch
OPDRACHTGEVER	Woonpunt t.a.v. Dhr. J. Loontjes Postbus 1112 6201 BC Maastricht Nederland
PROJECTNUMMER	724180044
STATUS	Concept
VERSIE	Versie 2
DATUM	2 mei 2018

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	3
INHOUDSOPGAVE	5
1 INLEIDING	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Wettelijke bescherming	7
1.3 Beschrijving plangebied	8
2 WERKWIJZE	15
2.1 Bronnen- en literatuuronderzoek	15
2.2 Biotooptoets	15
3 ONDERZOEKSRESULTATEN	16
3.1 Bronnen- en literatuuronderzoek	16
3.2 Resultaten biotooptoets	19
4 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	24
4.1 Broedvogels	24
4.2 Vleermuizen	25
4.3 Grondgebonden zoogdieren	25
4.4 Amfibieën	25
4.5 Reptielen	26
4.6 Vaatplanten	26
4.7 Zorgplicht	26
5 CONCLUSIE	27
6 BRONNEN	28
BIJLAGEN	29
Bijlage 1 beschermingskader	29

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Corporatie Woonpunt bezit een aantal woongebieden in de regio Hoensbroek en Geleen, die zijn opgedeeld in meerdere complexen. Cluster 2-0381 W1 t/m W4 worden geheel gesloopt (tabel 1). Voor een aantal clusters is het voornemen om in 2019 en 2020 groot onderhoud uit te voeren. Onder groot onderhoud valt:

- asbestsanering daken;
- aanbrengen geïsoleerd dakbeschot of plat dak isolatie;
- vervangen dakpannen;
- vervangen dakbedekking;
- vervangen dakgoten;
- reinigen gevels;
- aanbrengen spouw- of gevelisolatie;
- vervangen kozijnen;
- herinrichten (voor)tuinen

Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen, verplicht de Wet natuurbescherming de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij wet beschermde soorten. In deze wet staat beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is. Om deze reden is voor het in kaart brengen van het voorkomen van beschermde soorten een ecologisch onderzoek uitgevoerd.

Het plangebied is beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor planten- en diersoorten die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. In deze rapportage wordt eerst een omschrijving van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden gegeven, gevolgd door de werkwijze van het onderzoek. Vervolgens wordt ingegaan op de resultaten van het flora- en faunaonderzoek. Aansluitend is geconcludeerd op welke wijze omgegaan moet worden met de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten en welke aanvullende acties nodig zijn

Tabel 1: werkzaamheden per complex

Sub complex trefnaam	Plaatsnaam	Uitvoering
2-0042-W1	Hoensbroek	Groot onderhoud
2-0220-W1	Hoensbroek	Groot onderhoud
2-0381-OV	Hoensbroek	Groot onderhoud
2-0381-W1-4	Hoensbroek	Slopen
2-0464-W1	Hoensbroek	Groot onderhoud
2-0471-W1	Heerlen	Groot onderhoud
2-0531-W2	Hoensbroek	Groot onderhoud
2-0585-W1-4	Hoensbroek	Groot onderhoud
3-0554-W1	Geleen	Groot onderhoud
2-0118-W1	Hoensbroek	Groot onderhoud

1.2 WETTELIJKE BESCHERMING

Wetgeving

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Wet natuurbescherming (hier na Wnb. genoemd). Enerzijds richt de Wnb. zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden. Deze gebieden bestaan uit Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden. Natura 2000-gebieden is de overkoepelende naam voor de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Activiteiten die schade toebrengen aan de beschermde natuur in de gebieden zijn verboden.

Anderzijds richt de wet zich op de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij...' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden toegebracht, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan (in de vorm van een vrijstelling of verleende ontheffing). Binnen het soortenbeschermingsdeel wordt onderscheid gemaakt in een aantal beschermingsregimes, deze zijn hieronder toegelicht.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (§3.1): Dit zijn Europees beschermde soorten. Hierin staat beschreven dat het verboden is om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als beschreven in de Vogelrichtlijn te doden, verstoren of vangen.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (§3.2): Dit zijn Europees beschermde soorten. Hierin staat beschreven dat het verboden is om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren als beschreven in de Habitatrichtlijn (Bijlage IV), Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn te doden, verstoren of vangen in hun natuurlijke leefgebied.

Beschermingsregime andere soorten (§3.3): Deze soorten zijn nationaal beschermd. Hierin staat beschreven dat het verboden is om opzettelijk flora en fauna beschreven in bijlage onderdeel A van Wet natuurbescherming opzettelijk te doden of vangen. Naast het beschermen van de soorten worden ook de voortplantings- en rustplaatsen beschermd, het is verboden om deze opzettelijk te beschadigen of vernielen.

In de Wnb. geldt dat de provincies overwegend het bevoegd gezag vormen. In dit geval is de provincie Limburg bevoegd gezag. De provincie heeft in een beleidsneutrale wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014 vastgesteld. In verband met handelingen die betrekking hebben op de uitvoering van ruimtelijke inrichting of -ontwikkeling, is het toegestaan om de soorten genoemd in tabel 1.1 te vangen en hun vaste voortplantings- en rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

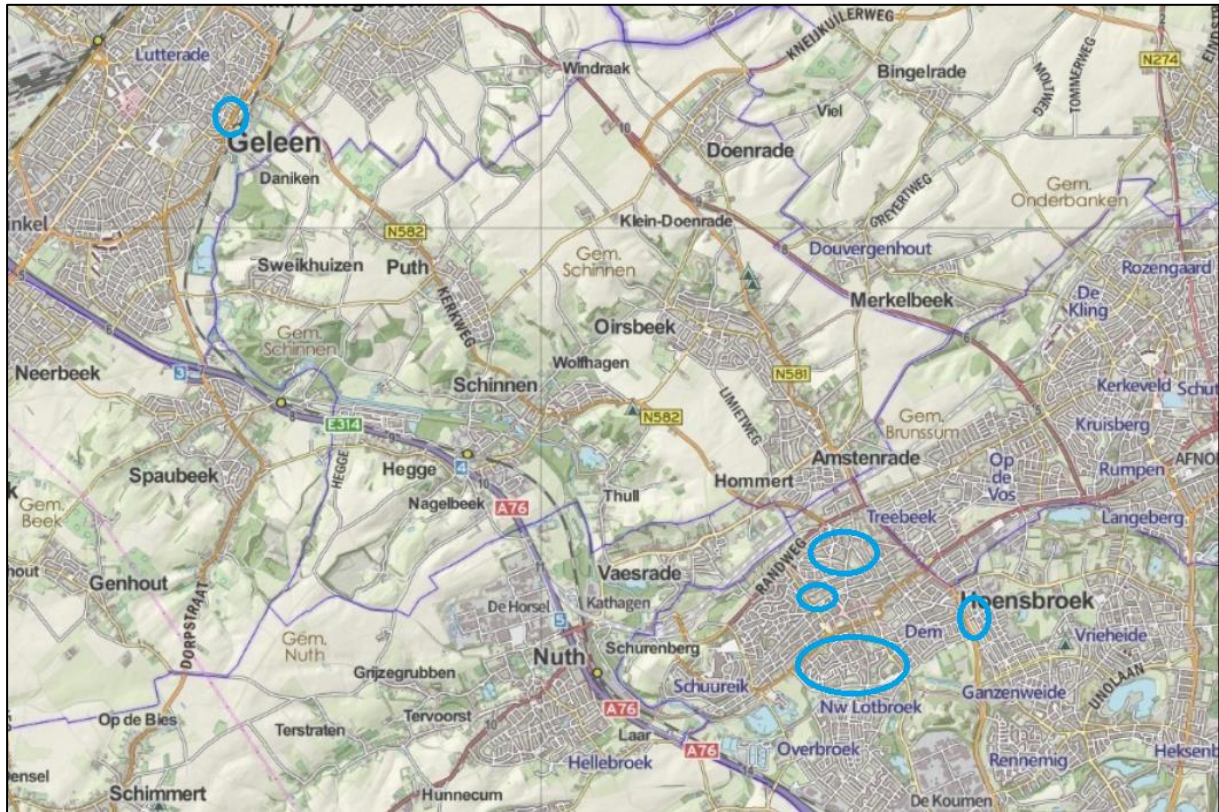
Tabel 1.1. Vrijgestelde soorten provincie Limburg

Soort		
Aardmuis	Hermelijn	Rosse woelmuis
Bunzing	Huisspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Bruine kikker	Konijn	Veldmuis
Dwergmuis	Dwergspitsmuis	Vos
Gewone pad	Egel	Wezel
Kleine watersalamander	Gewone bosspitsmuis	Woelrat
Meerkikker	Ondergrondse woelmuis	
Middelste groene kikker	Haas	
Bosmuis	Ree	

Een uitgebreidere toelichting op de Wnb is opgenomen in bijlage 1.

1.3 BESCHRIJVING PLANGEBIED

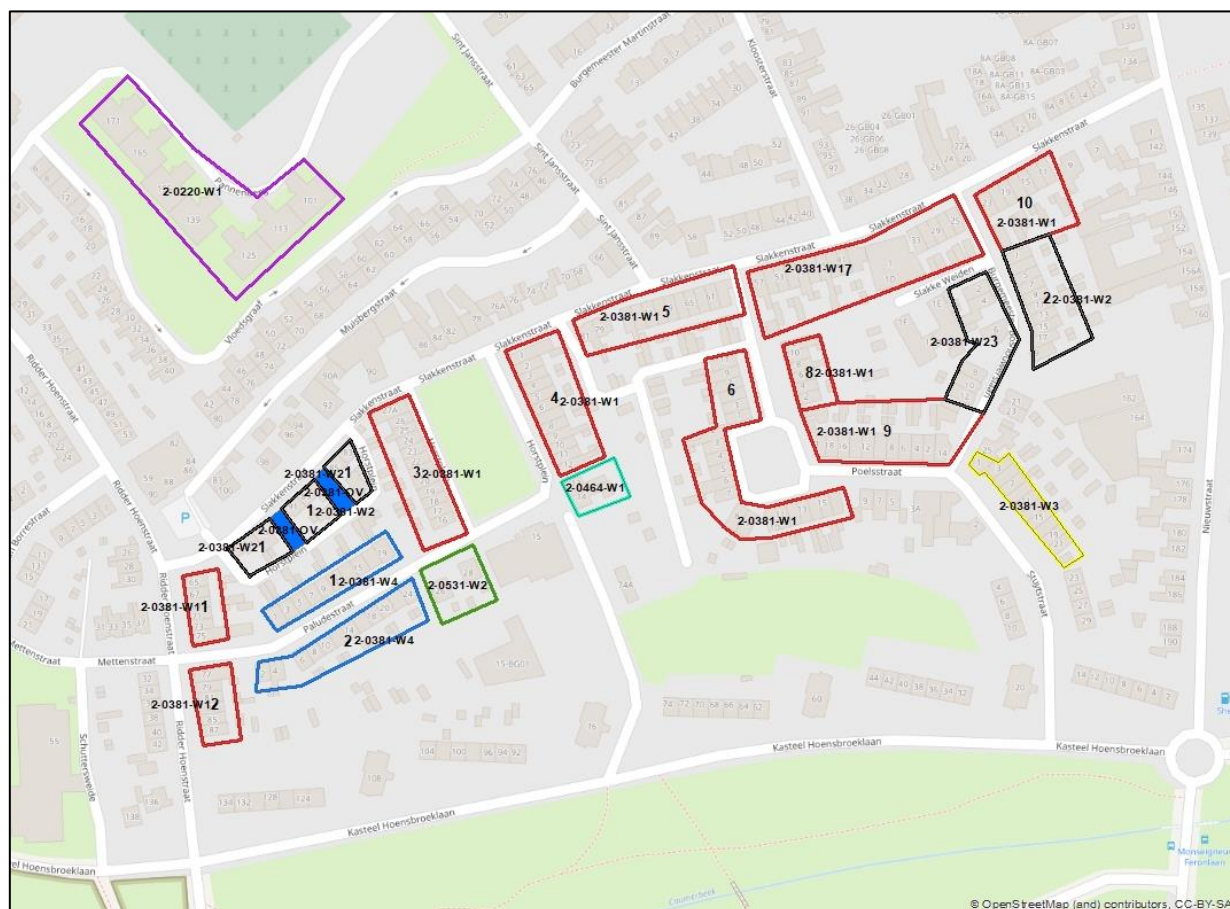
De plangebieden liggen op verschillende locaties: Hoensbroek, Heerlen en Geleen. De meeste complexen bevinden zich in Hoensbroek (figuur 1.1). Per deelgebied wordt een korte omschrijving gegeven van de aanwezige complexen.

Figuur 1.1 Ligging van de verschillende deelgebieden (blauw omcirkeld) weergegeven op een topografische kaart (bron: open streetmap).

Hoensbroek -Zuid

- Complex 2-0220-W1 bestaat uit een portiekflat gelegen aan de Pannenberg 97 t/m 179 te Hoensbroek (alleen de oneven nummers). Figuur 1.3
- Complex 2-0381-OV bestaat uit woonhuizen, gelegen aan de Slakkenstraat 87 en 93 te Hoensbroek.
- Complex 2-0381-W1 bestaat uit meerdere straten met woonhuizen (10 gebouwencomplexen), gelegen in Hoensbroek aan: Horstplein 1 t/m 27(A) (alleen oneven nummers), Pastoor Roselaersplein 1 t/m 16 (zowel even als oneven), Poelstraat 2 t/m 18 (alleen even nummers), Ridder Hoenstraat 65 t/m 87 (alleen oneven), Slakkenstraat 11 t/m 33 en 39 t/m 81 (alleen oneven nummers) en van Rossumstraat 1 t/m 12 (zowel even als oneven). Figuur 1.4
- Complex 2-0381-W2 bestaat uit woonhuizen, gelegen aan de Burgemeester boshouwerslaan 1 t/m 15 (zowel even als oneven), 17 t/m 25 (alleen oneven nummers) en Slakkenstraat 83 t/m 97 (alleen oneven nummers) alleen gelegen in Hoensbroek. Figuur 1.5
- Complex 2-0381-W3 bestaat uit Stuytstraat 1 t/m 21 te Hoensbroek(alleen oneven nummers). Figuur 1.6
- Complex 2-0381-W4 bestaat uit woonhuizen aan de Paludestraat 1 t/m 20 (zowel even als oneven) en 22 en 24 gelegen te Hoensbroek. Figuur 1.7
- Complex 2-0464-W1 bestaat uit twee woonhuizen, gelegen aan het Horstplein 13 en 14 te Hoensbroek.
- Complex 2-0531-W2 bestaat uit twee woonhuizen aan de Paludestraat 26 en 28 te Hoensbroek. Figuur 1.8

Figuur 1.2 Complexen in Hoensbroek-Zuid

Figuur 1.3 Complex 2-0220-W1

Figuur 1.4 Complex 2-0381-W1

Figuur 1.5 Complex 2-0381-W2(punt daken)

Figuur 1.6 Complex 2-0381-W3

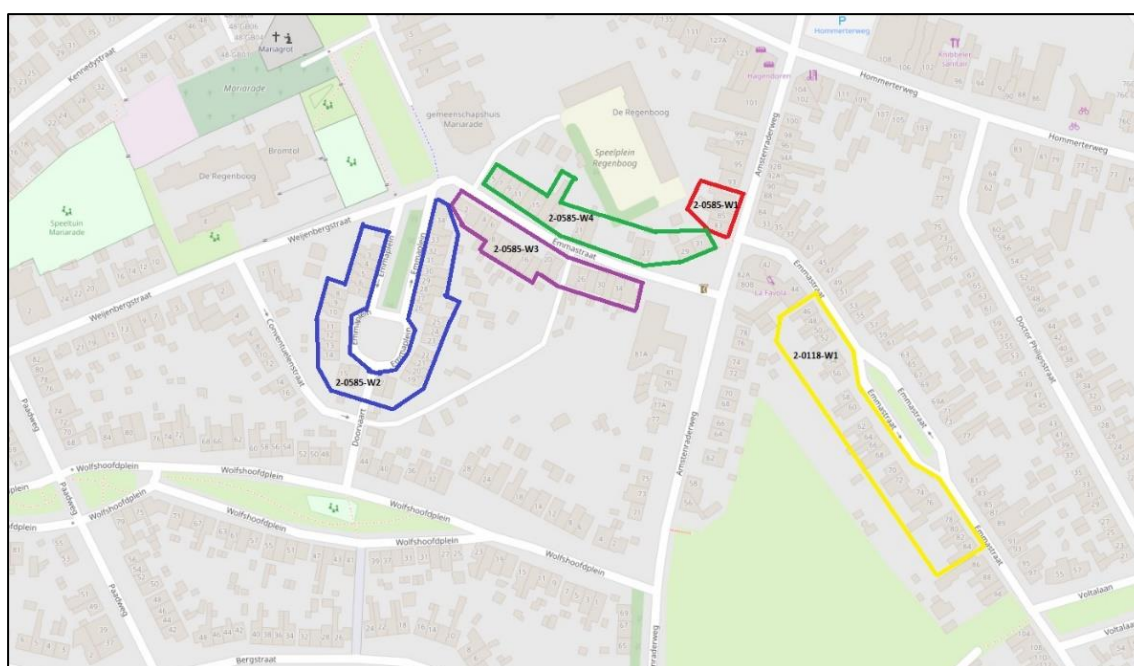
Figuur 1.7 Complex 2-0381-W4

Figuur 1.8 Complex 2-0531-W2

Hoensbroek Noord

- Complex 2-0585-W1 bestaat uit woonhuizen gelegen aan de Amsterdamerweg 83 t/m 89 (alleen oneven nummers)
- Complex 2-0585-W2 bestaat uit woonhuizen, gelegen aan Emmaplein 3 t/m 34 (zowel even als oneven)
- Complex 2-0585-W3 bestaat uit woonhuizen, gelegen aan de Emmastraat 2 t/m 36 (alleen even nummers). Figuur 1.10
- Complex 2-0585-W4 bestaat uit woonhuizen, gelegen aan de Emmastraat 5 t/m 31 (alleen oneven nummers)
- Complex 2-0118-W1 bestaat uit woonhuizen, gelegen aan de Emmastraat 46 t/m 84 (alleen even nummers). Figuur 1.11

Figuur 1.9 complexen 2-0585 W1 t/m W4 en complex 2-0118-W1 in noord Hoensbroek

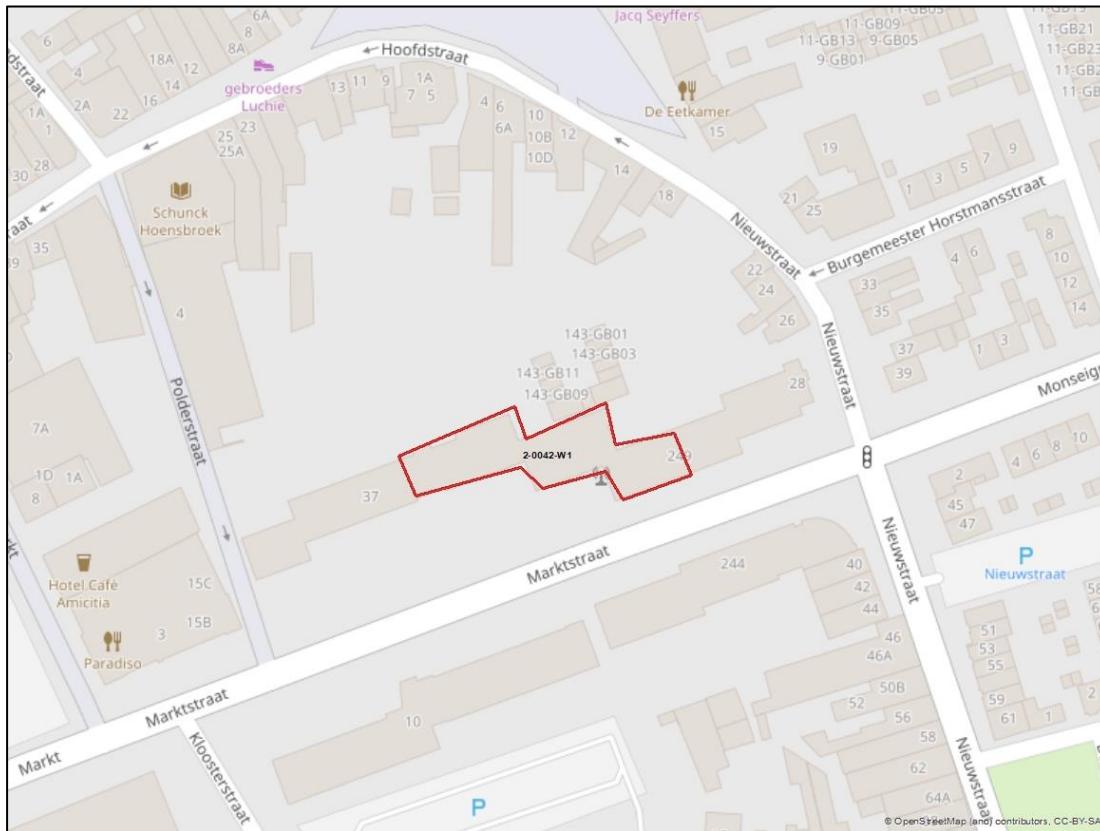
Figuur 1.10 Complex 2-0585

Figuur 1.11 Complex 2-0118-W1

Hoensbroek centrum

- Complex 2-0042-W1 bestaat uit een flatgebouw aan de Marktstraat 17 t/m 259 (alleen de oneven nummers). Figuur 1.13

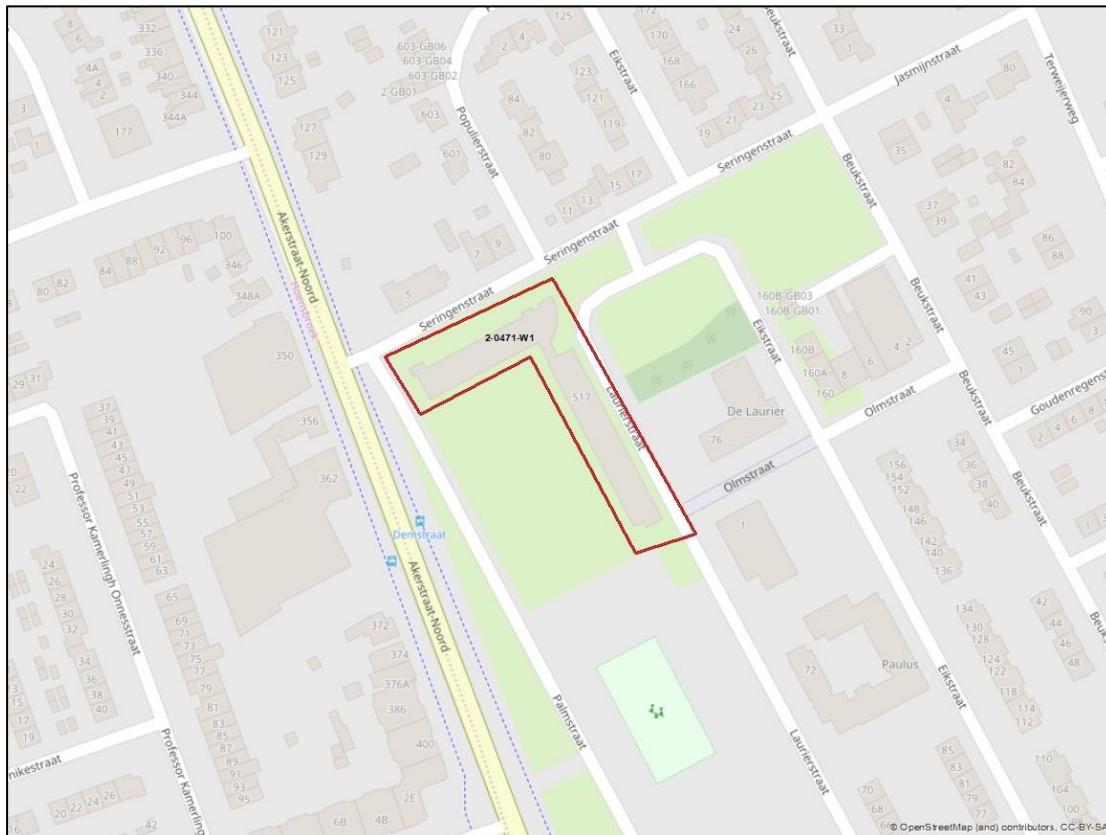
Figuur 1.12 Complex centrum Hoensbroek

Figuur 1.13 Complex 2-0042-W1

Heerlen

- Complex 2-0471-W1 bestaat uit een portiekflat, gelegen aan de Laurierstraat 489 t/m 599 (alleen oneven nummers) te Heerlen. Figuur 1.15

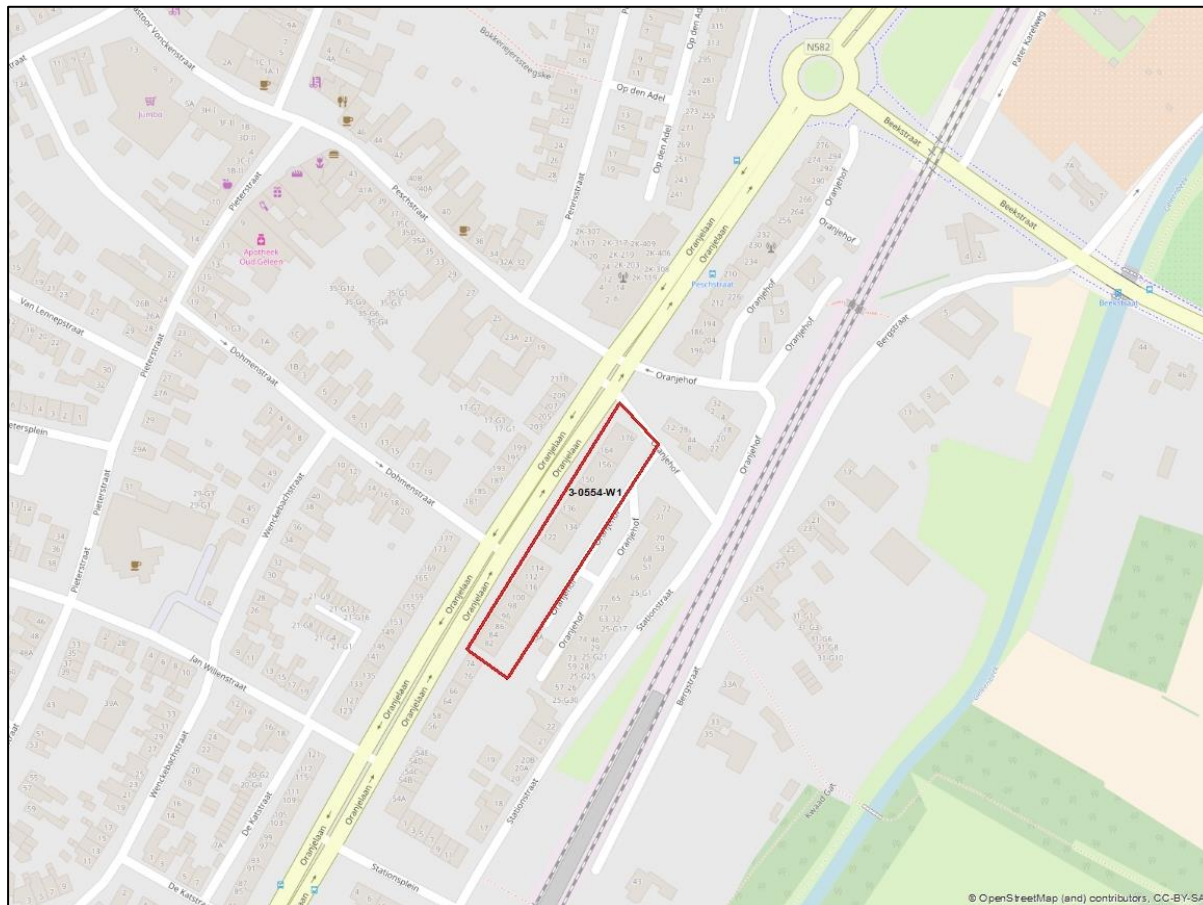
Figuur 1.14 Complex Heerlen

Figuur 1.15 Complex 2-0471-W1

Geleen

- Complex 3-0554-W1 bestaat uit een portiekflat gelegen aan de Oranjelaan 80 t/m 176 (alleen even nummers). Figuur 1.17

Figuur 1.16 Complex Geleen

Figuur 1.17 Complex 3-0554-W1 voorkant

2 WERKWIJZE

Het flora- en faunaonderzoek naar het mogelijk voorkomen van beschermde soorten bestaat uit een bronnen- en literatuuronderzoek en een biotooptoets. In dit hoofdstuk is per onderdeel de werkwijze beschreven.

2.1 BRONNEN- EN LITERATUURONDERZOEK

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de al bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio volgens de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn geraadpleegd. Alle volgens de Wet natuurbescherming beschermde soorten zijn genoteerd die in de directe omgeving van het plangebied zijn gemeld in de afgelopen 5 jaar. Daarbij is een straal van circa 1 kilometer aangehouden ten opzichte van het complex. Voor het complex dat zich in Geleen bevindt is een straal van circa 1 kilometer aangehouden. Van de vogels zijn de soorten opgenomen welke zijn aangemerkt als vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 3 van de vaste nesten). Ook zijn de eventuele soorten opgenomen welke zeldzaam zijn in de omgeving en waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als er sprake is van zwaarwegende ecologische omstandigheden (categorie 4 van de vaste nesten). Soort(groepen) die niet relevant zijn, omdat het voorkomen ervan op basis van de terreinkenmerken kan worden uitgesloten, zijn buiten beschouwing gelaten (zoals vissen). Het gehele plangebied is op gedeeld in twee gebieden: Hoensbroek & Heerlen en Geleen.

Soorten waarvoor de provincie Limburg een vrijstelling verleent vanuit de Verordening of niet beschermde soorten zijn (zie hoofdstuk 1.2) in principe niet meegenomen in de toetsing, behalve wanneer dit nodig is in het kader van de zorgplicht (die voor alle plant- en diersoorten geldt). Deze soorten zijn in Nederland dusdanig algemeen dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door het uitvoeren van het onderhoud.

Er is niet gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) of de Natura 2000 gebieden. Dit omdat het om een stedelijk gebied gaat en omdat de uit te voeren werkzaamheden geen invloed hebben op de natuurgebieden rondom de deelgebieden.

2.2 BIOTOOPTOETS

De biotooptoets betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische waarden en kenmerken van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld.

Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom worden de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Voor planten wordt gelet op de aanwezige vegetatiestructuur en abiotische omstandigheden van de groeiplaats. Op deze manier wordt ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet worden waargenomen gedurende de biotooptoets, maar er desondanks toch kunnen voorkomen..

De biotooptoets is gelijktijdig met het eerste gerichte veldonderzoek naar huismussen uitgevoerd volgens het soortprotocol van de huismus (kennisdocument BIJ 12). Indien vervolgonderzoeken noodzakelijk zijn voor huismussen dienen er twee veldonderzoeken te zijn uitgevoerd vóór 15 mei met een tussenliggende periode van minstens 10 dagen. Als dat niet mogelijk is dienen 4 veldbezoeken worden uitgevoerd.

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten beschreven van het bronnen- en literatuuronderzoek. Vervolgens zijn de resultaten van de biotooptoets toegelicht.

3.1 BRONNEN- EN LITERATUURONDERZOEK

Onderstaand zijn voor de flora en fauna de bevindingen vanuit de bronnen- en literatuurstudie beschreven.

3.1.1 Flora en fauna

In onderstaande tabel 3.1 staan de soorten weergegeven die volgens literatuurstudie in en rondom het plangebied voorkomen. Vervolgens worden per gebied de resultaten van het bronnenonderzoek verder toegelicht.

Tabel 3.1 De te verwachten beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving.

Soortgroep	Soort	Beschermingsstatus	Hoensbroek & Heerlen / Geleen
Vogels	Gierzwaluw	Categorie 2 vaste nesten, vogelrichtlijnsoort	Hoensbroek & Heerlen/ Geleen
	Roek	Categorie 1 vaste nesten, vogelrichtlijnsoort	Hoensbroek & Heerlen
	Blauwe reiger	Categorie 4 vaste nesten, vogelrichtlijnsoort	Geleen
	Huiszwaluw	Categorie 2 vaste nesten, vogelrichtlijnsoort	Geleen
	Boerenzwaluw	Categorie 2 vaste nesten, vogelrichtlijnsoort	Geleen
	Huismus	Categorie 2 vaste nesten, vogelrichtlijnsoort	Hoensbroek & Heerlen/ Geleen
	Grote gele kwikstaart	Categorie 2 vaste nesten, vogelrichtlijnsoort	Geleen
Zoogdieren	Eekhoorn	Nationale soort	Hoensbroek & Heerlen
	Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijnsoort	Hoensbroek & Heerlen
	Gewone/grijze grootoorvleermuis	Habitatrichtlijnsoort	Hoensbroek & Heerlen
	Ruige dwergvleermuis	Habitatrichtlijnsoort	Hoensbroek & Heerlen
	Steenmarter	Nationale soort	Hoensbroek & Heerlen
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Nationale soort	Hoensbroek & Heerlen
Dagvlinders	Iepenpage	Nationale soort	Hoensbroek & Heerlen

3.1.2. Resultaten bronnenstudie Hoensbroek & Heerlen

Vogels

Van de soortgroep vogels zijn waarnemingen bekend van soorten waarvan de nesten permanent zijn beschermd (categorie 1 t/m 3 van de vaste nesten). In het deelgebied zijn in de NDFF waarnemingen bekend van de gierzwaluw, huismus en roeken. Dit betreffen allen waarnemingen op korte afstand (≥ 200 meter) tot een complex..

Daarnaast zijn waarnemingen bekend van vogelsoorten, waarvan de nesten in bijzondere situaties permanent zijn beschermd (categorie 4 van de vaste nesten). Vaste nesten categorie 4 zijn enkel beschermd zijn als er onvoldoende alternatieven in de directe omgeving aanwezig zijn. In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van categorie 4 nesten.

Grondgebonden zoogdieren

Op korte afstand (>300 meter) van complex nummer 2-0471-W1 zijn in de NDFF waarnemingen bekend van een steenmarter. Daarnaast zijn er waarnemingen bekend van eekhoorns door het gehele deelgebied maar deze zullen niet beïnvloed worden door de geplande werkzaamheden omdat het geen gebouw bewoners zijn.

Vleermuizen

Binnen het deelgebied zijn in de NDFF waarnemingen bekend van zowel foeragerende als verblijvende gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, gewone/grijze grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis. De waarnemingen bevinden zich op > 200 meter van de dichtstbijzijnde complexen.

Reptielen en amfibieën

In het westen van het deelgebied is een alpenwatersalamander waargenomen. Dit gebied ligt op ongeveer één kilometer ten westen gezien vanuit het dichtstbijzijnde complex 2-0471-W1. In de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van reptielen binnen het deelgebied.

Dagvlinders

In het westen van het deelgebied zijn iepenpages waargenomen. Dit gebied ligt op ongeveer 600 meter van het dichtstbijzijnde complex 2-0471-W1. De iepenpages zijn waargenomen aan de rand van het stedelijk gebied in Hoensbroek.

Vaatplanten

In de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van vaatplanten binnen het deelgebied.

3.1.3. Resultaten bronnenstudie Geleen

Vogels

Van de soortgroep vogels zijn waarnemingen bekend van soorten waarvan de nesten permanent zijn beschermd (categorie 1 t/m 3 van de vaste nesten). In het deelgebied zijn in de NDFF waarnemingen bekend van de gierzwaluw, huismus, huiszwaluw, boerenzwaluw en grote gele kwikstaart. Dit betreffen allen waarnemingen op in de directe omgeving (≤ 20 meter) tot het complex (3-0554-W1). Behalve voor de grote gele kwikstaart, de waarneming bevindt zich op korte afstand (≥ 200 meter).

Daarnaast zijn waarnemingen bekend van vogelsoorten, waarvan de nesten in bijzondere situaties permanent zijn beschermd (categorie 4 van de vaste nesten). Vaste nesten categorie 4 zijn enkel beschermd zijn als er onvoldoende alternatieven in de directe omgeving aanwezig zijn. In het plangebied zijn waarnemingen bekend van blauwe reiger.

Grondgebonden zoogdieren

In de NDFF zijn in het deelgebied geen waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren.

Vleermuis

In de directe omgeving van het deelgebied zijn in de NDFF geen waarnemingen bekend van vleermuizen.

Overige soorten (amfibieën, reptielen en vaatplanten)

In de directe omgeving van het deelgebied zijn geen soorten in de NDFF bekend van beschermde reptielen, amfibieën en planten.

3.2 RESULTATEN BIOTOOPTOETS

In de onderstaande tabel zijn de bevindingen vanuit de biotooptoets per complex toegelicht. Alle onderzoeken zijn uitgevoerd onder gunstige omstandigheden. Op 16 april 2018 zijn alle complexen uitgezonderd complex 2-0118-W1 geïnspecteerd op beschermde soorten. Op 2 mei 2018 is de biotooptoets voor complex 2-0118-W1 uitgevoerd. Voor foto's van de verschillende complexen zie paragraaf 1.3 beschrijving plangebied.

Complex	Gebouw nr.	Omschrijving complex	Opmerkingen
Hoensbroek			
2-0042-W1	N.v.t.	Een galerijflat met acht verdiepingen en een plat dak met grind. Het grootste deel van de gangen zijn afgewerkt met panelen en niet met stenen. De locaties waarin de lift zich bevindt bestaan uit bakstenen en is een verdieping hoger dan de hoogste woning.	- Over de gehele gevel zijn open stootvoegen aanwezig (figuur 3.4). - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen. - Geen grote spleten en/of wegkruipmogelijkheden aanwezig
2-0220-W1	N.v.t.	Een portiekflat van drie verdiepingen gelegen op een kleine heuvel. De balkons zijn gelegen aan de helling van de heuvel. Aan de straatkant bevinden de deuren zich. De huizen bestaan uit bakstenen met een plat dak.	- Ieder gebouw heeft meerdere open stootvoegen (> 3 meter) - Eekhoorn in directe omgeving aanwezig. - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen. - Geen grote spleten en/of wegkruipmogelijkheden aanwezig
2-0381-OV	N.v.t.	Huizen met alleen een begane grond. Ze zijn gemaakt van bakstenen met een plat dak.	- Huizen met plat dak - Geen spleten of open stootvoegen aanwezig. - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	1	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	- Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. - Geen open stootvoegen aanwezig. - Spleten aanwezig bij randen van dakpannen (figuur 3.2) - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	2	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	- Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. - Geen open stootvoegen aanwezig. - Spleten aanwezig bij randen van dakpannen - Op circa 100 meter ten zuiden van het complex is een roekenkolonie van 64 bewoonde nesten aanwezig. - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	3	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	- Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. - Geen open stootvoegen aanwezig - Spleten aanwezig bij randen van dakpannen - Huisnummer 24 klimop tegen muur en dak - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	4	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels.

			• Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	5	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen. • Huiswaluw nestresten aanwezig. • Op circa 100 meter ten noorden van het complex is een baltsend/zingende huismus aangetroffen (Sint Jansstraat 75 Hoensbroek) • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	6	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij hoekpannen • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	7	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen. • Huiswaluw nestresten aanwezig. Slakkenstraat 45. • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	8	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Biedt onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	9	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W1	10	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Huismus baltsend/zingend aanwezig in achtertuin van huisnummer 15/17 • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W2	1	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen

			• Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W2	2	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Huismus baltsend/zingend aanwezig in achtertuin van huisnummer 1 • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W2	3	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W3		Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W4	1	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0381-W4	2	Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Open stootvoegen aanwezig op een halve meter hoogte. • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0464-W1		Twee onder een kap woning gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Biedt onvoldoende ruimte voor vogels. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen • Open stootvoegen aanwezig aan de zijkant van het huis. (figuur 3.1) • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0531-W2		Twee los staande huizen gemaakt van hout met afgebladerde witte verf. Het dak bestaat uit oranje dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Bied onvoldoende ruimte voor vogels. • Geen spleten aanwezig • Houten buitenmuren • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0585-W1		Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	• Dakpannen liggen strak op de regengoot. Geen huismussen aanwezig. • Geen open stootvoegen aanwezig. • Spleten aanwezig bij randen van dakpannen. • Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.

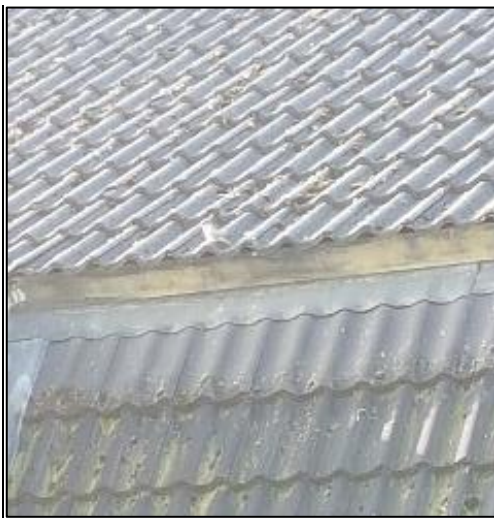
2-0585-W2		Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	- Dakpannen liggen strak op de regengoot. Geen huismussen aanwezig. - Geen open stootvoegen aanwezig. - Spleten aanwezig bij randen van dakpannen - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0585-W3		Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	- Geen open stootvoegen aanwezig. - Spleten aanwezig bij randen van dakpannen, waarin huismussen nestelen. - Huisnummer 2 bevat gat in dakrand - Huisnummer 24 klimop begroeiing tegen muur en dak - Huisnummer 36 drie territoriale huismussen aanwezig op het dak. (Figuur 3.3) - Geen sporen/prenten en/of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0585-W4		Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	- Dakpannen liggen strak op de regengoot. - Geen open stootvoegen aanwezig. - Spleten aanwezig bij randen van dakpannen - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.
2-0118-W1		Huizen gemaakt van bakstenen met een dak van donkerbruine dakpannen.	- Dakpannen liggen niet strak tegen de regengoot Emmastraat 54 en 56, 74 en 76, waardoor ruimtes aanwezig zijn voor vogels om onder de pannen te kruipen. - Dakpannen liggen strak tegen de regengoot bij Emmastraat 46 t/m 52, 58 t/m 72 en 78 t/m 84. - Geen open stootvoegen aanwezig - Missende dakpannen op huisnummer 56 met een baltsend/zingende huismus erbij (figuur 3.4). Deze locatie biedt ruimte voor eventuele broedvogels. - Huismussen op dakrand huisnummer 54. - Kapotte bakstenen bij huisnummer 46 (figuur 3.5)
Heerlen			
2-0471-W1		Een flats van vier verdiepingen. Het complex is gemaakt van bakstenen met een plat dak.	- Grote verticale spleten in dak rand en ruimtes aanwezig tussen regelpijp en gevel - Open stootvoegen in noordelijke gevel - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen. - Geen grote spleten en/of wegkruipmogelijkheden aanwezig
Geleen			
3-0554-W1		Twee portiekflats van vier verdiepingen. Het complex is gemaakt van bakstenen met een plat dak.	- Spleten dakrand aanwezig - Open stootvoegen aanwezig (figuur 3.6) - Geen sporen/prenten en of mest van steenmarters aangetroffen.

Figuur 3.1 Complex 2-0464 openstootvoegen

Figuur 3.2 Complex 2-0381 spleten onder dakpannen

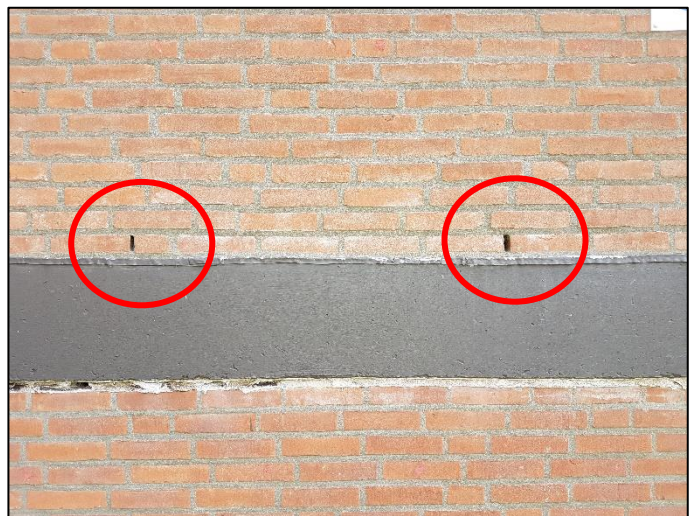
Figuur 3.3 Complex 2-0585

Figuur 3.4 missende dakpan met huismus Complex 2-0118

Figuur 3.5 kapotte baksteen Complex 2-0118

Figuur 3.6 Open stootvoegen (binnen rode cirkel) Complex 2-0042

4 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

In dit hoofdstuk worden de bevindingen van het onderzoek getoetst aan de vigerende natuurwetgeving betreffende voorkomende beschermde soorten.

4.1 BROEDVOGELS

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. Omdat voor de meeste soorten geldt dat het nest eenmalig wordt gebruikt, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik ervan door vogels onder de bescherming van de Wnb. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten. Dit geldt bijvoorbeeld voor soorten als de merel, roodborst en houtduif. Met deze nesten kan eenvoudig rekening worden gehouden door de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen of in elk geval te starten buiten het broedseizoen. Als richtlijn voor het broedseizoen wordt veelal de periode 15 maart-15 juli aangehouden. Sommige soorten, zoals de houtduif, kunnen echter ook eerder of later in het seizoen tot broeden komen. Om deze reden moet de periode maart tot en met oktober worden aangehouden als broedseizoen.

Daarom wordt geadviseerd om groenwerkzaamheden (bijvoorbeeld herinrichten voortuinen) buiten de broedperiode uit te voeren. Hierdoor wordt een negatief effect op broedvogels niet verwacht binnen de complexen

Categorie 1 t/m 3 van de vaste nesten

Verblijfplaatsen van vogels, die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 3 van de vaste nesten. Tijdens de monitoring is zowel naar de nesten als de vogels gekeken. In tabel 4.1 staat per complex aan gegeven wat er is aangetroffen en wat de vervolgstappen zijn die worden geadviseerd.

Tabel 4.1 aangetroffen categorie 1 t/m 3 vogels per complexnummer

Complex	Vogels categorie 1 t/m 3 van de vaste nesten	Effect/ vervolgstap
2-0042-W1	Geen ruimte tussen goot en dakpannen. Tevens geen sporen of mest aangetroffen van vogels op gevel.	Een negatief effect is uit te sluiten
2-0220-W1	Geen ruimte tussen goot en dakpannen. Tevens geen sporen of mest aangetroffen van vogels op gevel.	Een negatief effect is uit te sluiten
2-0381-OV	Geen ruimte tussen goot en dakpannen. Tevens geen sporen of mest aangetroffen van vogels op gevel.	Een negatief effect is uit te sluiten
2-0381-W1-4	Huismus baltsend/zingend aangetroffen in achtertuin complex 2-0381-W1 10 en 2-0381-W2 2. Huismussen baltsend/zingend aangetroffen op 100 meter ten noorden van complex 2-0381-W1, gebouwnr. 5. Resten huiszwaluw nesten aangetroffen complex 2-0381-W1 7.	Vervolg onderzoek naar huismus dient worden uitgevoerd om negatief effect uit te kunnen sluiten. Dit geldt voor complex 2-0381-W1 4-10 en 2-0381-W2 2&3. Vervolgonderzoek nodig voor huiszwaluw om te kijken of er nieuwe nesten aanwezig zijn.
2-0464-W1	Geen ruimte tussen goot en dakpannen. Tevens geen sporen of mest aangetroffen van vogels op gevel.	Een negatief effect is uit te sluiten
2-0471-W1	Geen ruimte tussen goot en dakpannen. Wel mogelijke nest plek voor gierzwaluw aanwezig.	Vervolg onderzoek naar aanwezigheid gierzwaluw nodig.
2-0531-W2	Geen broedvogels aangetroffen op het complex en in directe omgeving.	Een negatief effect is uit te sluiten
2-0585-W1-4	Huismus baltsend/zingend aangetroffen op dak huisnummer 36 van complex 2-0585-W3.	Vervolgonderzoek huismus noodzakelijk voor complexen 2-0585-W1 t/m 4
3-0554-W1	Geen broedvogels aangetroffen op het complex en in directe omgeving.	Een negatief effect is uit te sluiten.
2-0118-W1	Twee huismus baltsend/zingend aangetroffen op dak huisnummer 54 en 56. Missende dakpannen bieden nest gelegenheid voor gierzwaluw.	Vervolgonderzoek huismus en gierzwaluw noodzakelijk.

Categorie 4 van de vaste nesten

Verblijfplaatsen van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed (of in de directe omgeving), maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen mocht de broedplaats verloren gaan, zijn alleen beschermd als er onvoldoende alternatieven in de omgeving zijn. Deze soorten zijn onderverdeeld in categorie 4 van de vaste nesten. Er zijn geen vaste nesten categorie 4 aangetroffen, een negatief effect is dan ook niet aan de orde.

4.2 VLEERMUIZEN

Alle soorten vleermuizen zijn streng beschermd in het kader van de Wnb. Dit betekent dat onder andere verblijfplaatsen van deze soorten niet zomaar mogen worden aangetast. Foerageergebieden voor vleermuizen bevinden zich vaak rondom bomen, water, opgaande gewassen en open gebieden. Vleermuizen gebruiken laanstructuren vaak als vliegroutes in een stedelijke omgeving. Naar verwachting zullen de voorgenomen ontwikkelingen geen negatief effect hebben op de foerageergebieden en vliegroutes, doordat de werkzaamheden alleen bestaan uit groot onderhoud van bebouwing. Daarentegen kunnen de voorgenomen ontwikkelingen een negatief effect hebben op de verblijfplaatsen van vleermuizen. Omdat het niet uit is te sluiten dat zich verblijfplaatsen van vleermuizen in de spouwen (via open stootvoegen) of onder de dakpannen bevinden, dient een vleermuisonderzoek uitgevoerd te worden.

Complex	Vleermuizen	Nader onderzoek nodig?
2-0042-W1	Open stootvoegen aanwezig, spleten onder dakranden aanwezig	Ja
2-0220-W1	Open stootvoegen aanwezig	Ja
2-0381-OV	Geen openstootvoegen of spleten onderdakrand aanwezig	Nee
2-0381-W1-4	Geen open stootvoegen aanwezig, ruimtes aanwezig bij randen van dakpannen	Ja
2-0464-W1	Open stootvoegen aanwezig, spleten aanwezig bij randen van dakpannen	Ja
2-0471-W1	Open stootvoegen aanwezig, spleten onder dakranden aanwezig	Ja
2-0531-W2	Geen spleten aanwezig	Nee
2-0585-W1-4	Geen open stootvoegen aanwezig, spleten aanwezig bij randen van dakpannen	Ja
3-0554-W1	Open stootvoegen aanwezig, spleten onder dakranden aanwezig	Ja
2-0118-W1	Geen openstoot voegen aanwezig, Gaten in muur door gebroken baksteen, spleten aanwezig bij randen van dakpannen	Ja

4.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

In de omgeving van het plangebied komen de soorten eekhoorn en steenmarter voor. Nesten van eekhoorn bevinden zich in bomen en worden zodoende niet verwacht op de complexen. Verblijfplaatsen van steenmarter wordt ook niet verwacht, omdat geen geschikte plekken aanwezig zijn binnen het plangebied in de vorm van hollen, scheuren of spleten die binnen het bereik vallen van de steenmarter. Voor de algemene soorten is de zorgplicht van toepassing. Wanneer dergelijke soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering, moeten deze de mogelijkheid worden gegeven veilig weg te komen of worden verplaatst naar een aangrenzend gebied. Een negatief effect op grondgebonden zoogdieren is dan ook niet aan de orde.

4.4 AMFIBIEËN

Binnen het deelgebied Hoensbroek & Heerlen zijn alpenwatersalamanders aangetroffen. De voorgenomen ontwikkelingen zullen geen negatieve effect hebben omdat het werkzaamheden aan de huizen zijn. Een negatief effect op amfibieën is hiermee ook niet aan de orde.

4.5 REPTIELEN

Er zijn in zowel de NDFF studie als de biotooptoets geen sporen of exemplaren aangetroffen van reptielen. Daarnaast zijn de geplande werkzaamheden beperkt tot stedelijk gebied. Hierdoor is een negatief effect op reptielen niet aan de orde.

4.6 VAATPLANTEN

Er zijn in zowel de NDFF studie als de biotooptoets geen exemplaren aangetroffen van vaatplanten. Daarnaast zijn de geplande werkzaamheden beperkt tot de huizen en niet de natuur daaromheen. Hierdoor is een negatief effect op vaatplanten niet aan de orde.

4.7 ZORGPLICHT

Voor vrijgestelde soorten (o.a. egel en konijn) in de Provincie Limburg (zie paragraaf 1.2) is de algemene zorgplicht van toepassing als deze in de directe omgeving van het plangebied voorkomen. Om te voldoen aan de zorgplicht hoeft niet gewerkt te worden middels een gedragscode of een ontheffing. In deze situatie kan rekening worden gehouden met de werkrichting. Door één kant op te werken, hebben eventueel aanwezige dieren de kans om te kunnen vluchten. In het geval dieren worden aangetroffen, bijvoorbeeld een egel, dan moeten deze de mogelijkheid krijgen om te kunnen vluchten. Dit geldt vooral voort de herinrichting van voortuinen. Eventueel kunnen dieren worden verplaatst/verjaagd buiten de begrenzing van het werkterrein.

5 CONCLUSIE

Op basis van de bevindingen wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren. In onderstaande tabel 5.1 is aangegeven welke vervolgonderzoeken er dienen te worden uitgevoerd per complex. Daarnaast zal het verwijderen van groen buiten het broedseizoen plaats moeten vinden (maart t/m oktober). Ook geldt de algemene zorgplicht tijdens de werkzaamheden.

Tabel 5.1 Overzicht van vervolgonderzoeken per complex

Complex	Nader onderzoek huismus	Nader onderzoek gierzwaluw	Nader onderzoek vleermuizen	Ontheffing Wnb. nodig
2-0042-W1	Nee	Nee	Ja	Mogelijk
2-0220-W1	Nee	Nee	Ja	Mogelijk
2-0381-OV	Nee	Nee	Nee	Nee
2-0381-W1-4	Ja (alleen voor complexen: 2-0381-W1 gebouwnr. 4-10 en 2-0381-W2 gebouwnr. 2&3)	Nee	Ja	Ja
2-0464-W1	Nee	Nee	Ja	Mogelijk
2-0471-W1	Nee	Ja	Ja	Mogelijk
2-0531-W2	Nee	Nee	Nee	Nee
2-0585-W1-4	Ja	Nee	Ja	Ja
3-0554-W1	Nee	Nee	Ja	Mogelijk
2-0118-W1	Ja	Ja	Ja	Ja

Mocht uit de vervolgonderzoeken naar voren komen dat verblijfplaatsen aanwezig zijn die schade ondervinden van de werkzaamheden, dan is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Daarnaast moet dan ook een activiteitenplan worden opgesteld waarin mitigerende maatregelen zijn beschreven, en kan het nodig zijn ecologische begeleiding uit te voeren.

6 BRONNEN

Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). - Nederlandse Fauna I. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden, 416 blz., 14 platen.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). - Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Turin, H., 2002. De Nederlandse loopkevers, verspreiding en ecologie (Coleoptera, Carabidae). - Nederlandse Fauna 3. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden. 666 blz., 16 platen, met cd-rom.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Kennisdocument huismus, <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>

Kennisdocument gierzwaluw, <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>

Kennisdocument gewone grootoorvleermuis, <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-005-Kennisdocument-Gewone-grootoorvleermuis-1.0.pdf>

Kennisdocument gewone dwergvleermuis, <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>

Kennisdocument ruige dwergvleermuis, <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-018-Kennisdocument-Ruige-dwergvleermuis-1.0.pdf>

Websites

- www.rvo.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.natura2000.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.limburgt.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.sovon.nl

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 BESCHERMINGSKADER

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. De gebieden, die zijn aangewezen als speciale beschermingszone maken onderdeel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen.

Wet natuurbescherming

De beschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn nationaal geïmplementeerd in de Wet natuurbescherming (hierna WNB genoemd). De wet maakt op het gebied van soortenbescherming onderscheid in 3 beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn
- Beschermingsregime andere soorten

Onderstaand zijn de meest relevante verbodsbepalingen per regime opgenomen:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1 van de WNB zegt het volgende:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5 van de WNB zegt het volgende:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10 van de WNB zegt het volgende:

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ontheffing

Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van één of meer van de bovengenoemde verboden. Dit kan echter uitsluitend indien aan strikte voorwaarden wordt voldaan. Onderstaand zijn deze per beschermingsregime opgenomen.

Soorten Vogelrichtlijn

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten Habitatrichtlijn

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Voor deze soorten geldt hetzelfde als voor de soorten van de Habitatrichtlijn (zoals boven omschreven). Daarnaast geldt in aanvulling op onderdeel b dat de vrijstelling of ontheffing ook verband kan houden met handelingen:

- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde Rode Lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter, op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de soort ook onder één van de beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming valt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren -voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden.